

Kackerlackor, *Blattodea*, är insekter vi i allmänhet tycker mycket illa om. De smutsar ner och uppträder ofta i stora mängder på ställen där vi absolut inte vill se skadedjur – nämligen bland våra matvaror.

Kackerlackan

– världens äldsta skadedjur

KACKERLACKAN TILLHÖR OCKSÅ de allra äldsta insekterna. Man har hittat arter från stenkolperioden som är mycket lika dagens kackerlackor i avlagringar. Det betyder att kackerlackorna är 400 miljoner år gamla. Det finns ca 4.000 arter. Av dessa är det ett tiotal arter som lever nära människan. Övriga finns i naturen, framför allt i tropikerna. Den största arten kan bli nästan 12 cm lång och den minsta bara några få millimeter.

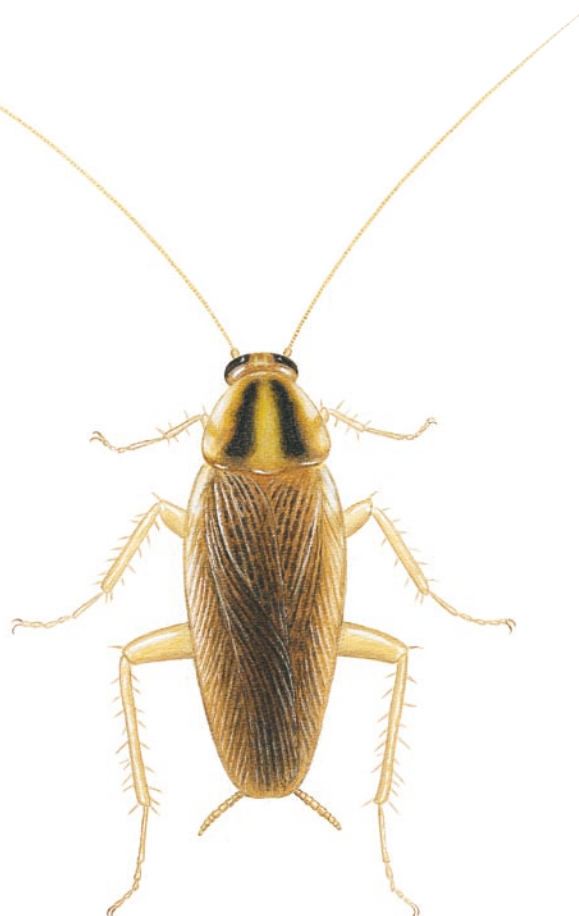
Kackerlackorna är nära släktingar till gräshoppor och syrsor. De är platta med en stor halssköld, har kraftiga taggiga ben och från det inåtböjda huvudet löper två långa trådsmla antenner. Hos den fullt utvecklade insekten täcks ryggen av två par pergamentartade vingar. Vanligtvis flyger inte kackerlackor några längre sträckor. Inomhus förflyttar de sig helst genom att springa och de kan springa mycket fort. De arter som lever och förökar sig inomhus i Sverige är den tyska kackerlackan, *Blattella germanica*, och den brunbandade kackerlackan, *Supella longipalpa*.

KACKERLACKORNA ÄR ALLLÄTARE. De arter som finns i tropikerna lever i markskiktet där de bryter ner löv och döda djur. I vår inomhusmiljö äter de allt de kommer åt. De är ljuskygga och är därför aktiva på natten. De avsöndrar ett illaluktande sekret från körtlar i bakkroppen och även dess exkrementer luktar illa.

TYSK KACKERLACKA. När vi hittar kackerlackor inomhus i Sverige rör det sig i allmänhet om den tyska kackerlackan. Den härstammar inte från Tyskland. Troligtvis kommer den ursprungligen från sjöområdena i Etiopien och Sudan i Afrika. Den kom in i Sverige på 1700-talet med segelfartygens laster.

Kroppformen är oval och mycket platt. En fullbildad tysk kackerlacka är 10-16 mm lång. Till färgen är den ljusbrun och på halsskölden finns två mörka längsgående band. Honan är mörkare och har något rundare bakkropp än hanen.

PRECIS SOM ANDRA kackerlackor har den tyska kackerlackan en otrolig förmåga att föröka sig. Tre till fem veckor efter befruktningen lägger kackerlackshonan en kapsel som innehåller 30-40 ägg. Dessa kläcks redan dygnet därpå. En enda parning är tillräcklig för att befrukta alla honans ägg och hon producerar ständigt nya äggkapslar. En hona lever 3-6 månader. Bäst trivs den tyska kackerlackan i en varm och fuktig omgivning. Den klarar temperaturer upp till 40 plusgrader och ner till 5 minusgrader.

Tysk kackerlacka, 10-16 mm
Blattella germanica

BRUNBANDAD KACKERLACKA. Den brunbandade kackerlackan, *Supella longipalpa*, är 9-14 mm och har på de gulbruna täckvingarna två bruna tvärband. Förekomsten av den har ökat under senare år. Den är värmeälskande och lever gärna i och omkring värmealstrande elektriska apparater. Den kallas också TV-kackerlacka därför att den ibland påträffas i TV-apparatens varma skrymslen.

SKOGSKACKERLACKAN. *Ectobius lapponicus* är 7-12 mm och lever egentligen ute i naturen men kan då och då komma in i våra hus. Den kan emellertid inte föröka sig inomhus.

Andra kackerlackarter som kan förekomma i Sverige.

Orientalisk kackerlacka, 17-28 mm
Blatta orientalis

Amerikansk kackerlacka, 30-40 mm
Periplaneta americana

Australisk kackerlacka, 20-35 mm
Periplaneta australasiae

De här arterna kommer regelbundet in i landet via importerade varor. Den amerikanska och den australiska kackerlackan är känsligare för temperaturvariationer än den tyska kackerlackan. De trivs bäst i mycket fuktiga och varma utrymmen och har långsam förökning.

KACKERLACKORNA ÄTER NÄSTAN ALLT. Från ruttande och jäsande spill till mjöl, bröd, smör, matolja, choklad, socker, honung, sirap, grönsaker, spannmål och köttvaror. I nödfall kan den också äta läder, ylle, linne och t.o.m. papper och tvål.

De förorenar med sina ekskrementer och sitt illaluktande sekret. Det är praktiskt taget omöjligt att rädda matvaror som angripits. Lukten sitter i även om man kokar dem. Sekretet kan framkalla allergiska reaktioner hos människor.

KACKERLACKOR UTGÖR EN STOR HÄLSORISK och sprider genom sitt beteende bakterier och virus som kan ge upphov till t.ex. salmonella, sjukhussjuka och gulsot.

Restaurangkök, bagerier, livsmedelsindustrier, bryggerier och tvättinrättningar är exempel på miljöer där kackerlackor trivs. Med matvaror och annat kan vi få in dem i våra hem där de söker sig till en varm och fuktig plats t.ex. köket eller badrummet. Via rör och elledningar sprider de sig lätt vidare i en fastighet.

Om du får problem med kackerlackor i ditt hem eller företag, vänd dig till Anticimex.